

aház titári
oket, szives
boreit ha
es u, i. az
helyezkedés
u reflektál
-rlő helyi
már minden
osát a szin
k következ
al egyetlen

92
ható
k
1-26.
utató
92 jel

ég Déva

y.
égünk egy
elő-

ésével f. hó
ttnak lesz-

Zsigmond
elnök

HER
MA

zám.

et, mely-
yaszati-
de rs-
minden-
a fő-
elérhető.
t (átvité-
Kvarcz-
b.). Lift.
llomástól
donosok :
roly
sebészeti

k

x)
rakat.

sz. 6.
mda

3181
DI. Ramasetter Róbert
I. Disztér 2. II. 8.

Budapest

KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjei drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — ck 40—
Egy évre — — — ck 3—

1926 Augusztus 7 Szombat

Budapest * IX. évfolyam * 173 szám

5688. Ab 20

Az örök bűnbak

Még zűrzavaros, megbízhatatlan hírek érkeznének Oroszországból, még azt sem látni világosan, milyen karakterük van a forradalmi megmozdulásoknak, az ellentmondó jelentések közül azonban egy bizonyosság már felénk sikolt: mindenütt, ahol megmozdultak a kommunis vasfegyelmellett tartott tömegek, e megmozdulásokat pogromok, vagy pogromszerű jelenségek kísérték. Még nem tudták, ki ellen és mi ellen lázadnak fel, még át sem gondolhatták jóformán, hogy Zinovjev, Trockij, vagy a trojka mellé álljanak, de pogromok már voltak. A beérkezett jelentések szerint főleg Ukrajnában és Déloroszországban, Smerinka és Proskurov környékén, ahol tudvalevőleg a legsűrűbb a zsidó lakosság, voltak véres zsidóellenes tüntetések. Nem tudjuk még ellenőrizni, hogy ezek a hírek milyen mértékig felelnek meg a valóságnak, de amennyiben a forradalmi jelentések igazak, ugy valóban semmi okunk nincs kételkedni a pogrom-hírek valóságában sem. Nem számít semmit, hogy jelen esetben minden valószínűség szerint baloldali megmozdulásról van szó, a zsidó tragédia mindenfényű tömegmegmozdulásnál ugyanaz marad. A lelelt szennvedélyez először rajtunk, védteleneken tombolják ki magukat. Ez már az évezredek zsidó sors.

Könnyelműség volna ma még jóslatokba bocsátkozni, hová fognak fejlődni ezek az orosz események. Ha a trojka nem sikerül elnyomni akár a baloldali, akár a jobboldali felkelést, úgy az orosz zsidóágra szomorú napok következnek. Mert bármilyen messze áll az igazságtól az a szinte unalmaságig hangzott vád, hogy a kommunizmus előidézéséért a zsidók a felelősek, bármennyire igaz is ezzel szemben, hogy a kommunizmus uralma alatt éppen a zsidó lakosság szenvedett a legtöbbet, az a néhány, fajtajától eltávolodott zsidó kommunista, akik az orosz ügyek intézésében még ma is részt vesz, saját cselekedeteinek ódját akarva nem akarva az egész orosz zsidóságra hárítja át, amely az alkalommal is, miként a cári uralom idején, bűnbakja és levezető csatornája lesz a felizgatott és elkeseredett tömegeknek. Azt hisszük, az elmúlt nyolc év alatt alig volt zsidó ember, aki ne gondolt volna borzalommal arra a pillanatra, amikor Oroszországban forradalmi, vagy ellenforradalmi mozgalom fog kitörni. Mert ez a vak bosszu korszakának kezdetét jelenti. Aggódva figyeljük, vajon csakugyan bekövetkezett ez a szörnyű pillanat?

Oroszországban még ma is több mint hárommillió zsidó él. E hárommillió zsidó közül csak egy egészen jelentéktelen hárszék tsálta meg elhelyezkedését a kommunizmus uralma alatt, a zsidó tömegek óriási többsége csak igen nehezen és irtózatos nélkülözések és szenvedések közepette tudott elhelyezkedni az új politikai és gazdasági rezsimben. Különösen a kommunizmus első éveiben, amikor a kereskedelem teljesen meg volt bénítva, néztek az éhhalál elebe a zsidó családok szétszerei. Ennek az óriási tömegnyomornak láttán érlelődött meg a szovjetkormányban az az elhatározás, hogy a zsidó lakosság egy részét a Krim-félszigetén fogják kolonizálni. A terv örményében véve igen helyes lett volna, mert ki ne üdvözölne örömmel egy olyan akciót, amely a zsidóságnak a produktív östermelő foglalkozásokhoz való visszatérését propagálja. A jelen esetben azonban ez a terv a legnagyobb veszedelmeket rejti magában ma a zsidók számára, akiket az orosz kormány az

amerikai és európai zsidók, pénzre akar letelepíteni a Krim félszigetén és Ukrajnában. Mert ezeket a zsidókat egy ellentéges indultu, bosszúért lihangó nemzet zsidó környezetbe ékelik be, ahol az élették egy pillanatra sincsen biztonságban. A moszoni pogromoz is éppen ezeken a vidékeken törték át.

Ismeretes, hogy a Krim kolonizáció kérdése milyen heves és szenvedélyes vitákat váltott ki a zsidó közvéleményben és hogy éppen a cionisták voltak azok, akik felhívták a zsidó nyilvánosság figyelmét arra, milyen veszedelmeket rejt magában az az akció csak az orosz zsidóság, de az újjáépülő Palesztina számára is. A Krim kolonizáció érdekében folytatott propaganda ugyanis főleg Amerikában vonta el az áldozatkész zsidó tömegek figyelmét az újjáépülő Palesztinától és annak szükségleteitől. A Smerinkából és Proskurovból érkező szomorú hírek talán meg fognak győzni végre mindenkit arról, hogy Palesztina az egyetlen biztos talaj, ahová az üldözött zsidóság leeresztheti gyökereit és hogy épen az orosz zsidóság érdekében kell mindent elkövetni, hogy Palesztinában a legrövidebb idő alatt olyan viszonyok teremessenek, amelyek lehetővé teszik nagyobb tömegű zsidó hontalanok és száműzöttek letelepítését. (m. e.)

Elkerülhetetlennek látszik a fegyveres összeütközés Jugoszlávia és Bulgária között

Sürgösen Belgrádba rendelték a szófiai jugoszláv követet Románia szolidaritás Jugoszláviával

(Belgrád, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától) Az „Avala” félhivatalos jugoszláv sajtóügynökség jelentése szerint Jugoszlávia és Bulgária között nem kerülhető el a fegyveres elintézés. A komitációs csapatok tegnap éjjel újra betörték jugoszláv területre és felkoncolták a határőrséget. Jugoszlávia mielőtt a végső lépésre elhatározzá magát, a Népszövetséghez kíván fordulni.

Jugoszlávia szófiai követét sürgösen Belgrádba rendelték, hogy átvegye a bolgár kormányhoz intézendő jegyzéket. A jegyzékbe felhívják a kormányt, fogadjon szigorú intézkedéseket a komitációs bandák végleges megsemmisítésére, mert a jelenlegi helyzet tarthatatlan. Nincsics külügyminiszter ma este visszaérkezett Blédből Belgrádba. Blédben a királynak beszámolt a bolgár határon lefolyt incidensekről és megbeszélte vele a további teendőket. A külügyminiszter még Blédben kijelentette az újságíróknak, hogy Jugoszlávia és Románia között a bolgár incidensek ügyében teljes egyetértés van. Görögország is a raját érdekében cselekednék, ha a maga részéről csatlakozna Romániához és Jugoszláviához. Nincsics, Belgrádba való visszaérkezése után, azonnal felkereste Uzonovics miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott.

Mért késeit a bolgár jegyzék?

Lapjelentések szerint a jugoszláv kormány eddig azért késeit a Bulgáriának szóló jegyzék elküldésével, mert a kormány be akarta várni párisi, római és londoni követekinek jelentését az ottani hangulatról. Azt is írják egyes lapok, hogy Jugoszlávia, London és Róma tanácsára, enyhített a már előzetesen elkészített jegyzék hangján. Holnap Belgrádba érkezik Raticus szófiai jugoszláv követ. Hivatalosan a váratlanul elhunyt Jurisics igazságügyminiszter temetésére jön, kétségtelen azonban, hogy a határincidensekről is fog tárgyalni és ezalattal a külügyminiszterrel megkapja a tervbevetett lépésekre vonatkozólag a végső instrukciókat.

A „Vreme” jelenti, hogy azokat a külföldi híreket, amelyek szerint Jugoszlávia át akarja lépni a bolgár határt, nyilvánvalóan bolgár részről terjesztették, mert Bulgária ilyen módon akar tájékozódni afelől, hogy mit szólnának a nagyhatalmak, ha Jugoszlávia így intézkednék.

Hivatalos kommuniké

A késő esti órákban Jugoszlávia a következő hivatalos kommunikében számol be a helyzetről:

„A legutóbbi hónapokban történt bolgár komitációs betörések felülmúltak minden eddigi incidensek. Bulgáriából a macadón forradalmi komitő megbírásából bandák törtek be jugoszláv területre, ahol gyilkoltak és gnyjtogattak. Stumicában egy bolgár embert megöltek és hat parasztot megsebesítettek. Monasztirban meggyilkolták az ottani lap szerkesztőjét. Julius 28 án Krivapalanka mellett egy nagyobb bolgár komitációs banda formális támadást intézett a jugoszláv terület ellen és átlépte a határt. Milceev Jankó bolgár születésű felkelő volt a vezér és tagja volt a csapatnak Szanekovics Stojko aktív bolgár csendőr. A jugoszláv csendőrök és katonák felvették a bandával a harcot a rujáni örházak körül. A bolgár banda végül a sötétben visszavonult bolgár területre. Ebben a harcban két jugoszláv katona és két szerb paraszt elesett, kettő pedig megsebesült. A jugoszláv kormány megindí-

totta a vizsgálatot és a most megállapított adatok alapján fog határozni a további intézkedések felől, hogy egyszerűségekre biztossítsa az ország területét a rendszeres támadások ellen. Már a legrövidebb időn belül várható a kormány elhatározása. Politikai körökben a kérdést igen komolyan itélik meg. Azok a tisztó hírek azonban, amelyeket a külföldi sajtó állítólagos szerb lépésekről, vagy pedig tervezett szerb intézkedésekről közölt, koholtak. A kormány akciója egyébként csak azt a célt szolgálja, hogy a Balkán békéjét megóvjá.

Anglia intervenciá

London, augusztus 6. Az angol kormány közbe lépett a szerb és bolgár kormányoknál, nehogy a felmerült ellentét nagyon kiélesedjék. Angol körök felfogása az, hogy a helyzetet nem kell túlságosan komolyan tartani.

Sokat kommentálják Cunard angol követnek a külügyminiszternél tett látogatását. Nincsics ugyan kijelentette az újságíróknak, hogy az angol követtel speciális kérdésekről tanácskozott, de kétségtelen, hogy a beszélgetés során szó esett a bolgár határincidensekről is.

A „Times” mai vezércikkében a bolgár-jugoszláv bonyodalommal foglalkozik. A lapnak az a véleménye, hogy a belgrádi támadások azért folytak, hogy meghiusítsák Bulgária kölcsönszerzési igyekezetét a nemzetközi pénzpiacon. Jugoszlávia politikája arra irányul, hogy a Bulgáriának nyújtott népszövetségi kölcsön ellenőrzési bizottságában Jugoszlávia is helyet kapjon és így állandóan beleszóllhasson Bulgária belügyeibe.

Prága, aug. 6. A szociáldemokrata „Pravo Lidu” ma közli a „Newyork Times” egy cikkét, amely a kisantant állami között felmerült érdekellentétekről szól. A „Pravo Lidu” ezután megállapítja, hogy a kisantant most már nem lesz hosszú életű és az az ellenálló erő, amely Csehszlovákiát, Jugoszláviát és Romániát elválasztani igyekvő törekvésekkel szemben eddig megvolt, az utóbbi időben erősen csökkent.

Az új orosz tánc és zene

Részlet Fülöp Müller R. né „Gesicht und Gesicht des Bolschewismus“ c. művéből, a tolszoviki zenéről szóló fejezetből.

Már régóta különösen a ballet és a pantomim játszottak Oroszországban nagy szerepet és így nem is lehet azon csodálkozni, hogy különösen itt törekedtek a régi formákat forradalmasítani és megújítani. Ellentétben az egykori császári ballet szigorúan konzervatív művészetével most egy proletár táncművészetét akartak életbehívni, amely azonban mindinkább akrobatikába fajult. Egyéb iskolák azon vannak, hogy a mozgásokat lehetőleg pontosan a zenéhez alkalmazzák, azonban ez a modern kompozíciók ugrás- és epizódoszerű jellege miatt a gesztusok és pantomim cselekvények tökéletes bizonytalanságára vezet. Ismét más táncművészek megkísérelték a balletet mechanizálni és a motorok, kalapácsolók és lendítőkerek mozgását táncban szimbolizálni.

Ezen irányzatot Forreger a legvégső konzekvenciáig kidolgozta és a táncot a gépszerűség kifejezésére alakította át. E „géptánc“ csakhamar nagy hirre jutott és a forradalmi proletár mozgási művészet fenséges művének lett elismerve.

Forreger és társai arra törekedtek, hogy a gépek törvényszerűségét ritmikus mozgásban oldják fel. E kísérletek eredménye néha különös módon bizonyos vallási rituálékra emlékeztetett: úgy tetszett, mintha papok és papnők táncokkal az új gépigényt imádnák. Testük kifogástalanul megszerkesztett készülékeké vált, azok többé nem mozdultak, csupán „működtek.“ Amit Forreger produkál, az az eleven organizmus kinematikája, az emberi mechanizmas táncban kifejezett analízise, ami beható fiziológiai, mechanikai és psychotechnikai természetű tanulmányok alapján lett kidolgozva. Az új tánc Forreger felfogása szerint az emberi organizmus legáltalánosabb mozgásait akarja kifejezni, ritmusokat, nem többé egyéneket, hanem általánosokat. Ezért a lehetőség szerint minden gesztust egy összmozdulat részfunkciójává alakítanak át és szigorúan geometrizálják. Emellett a nézőnek minden egyes izomsoport működésében az egész nagy színpadi gépezet egy motorikus reflexét kell felismernie. A tánc ne legyen egyéb, mint annak a beható igazolása, hogy az emberi gépezet célszerűen van szervezve.

Hasonló eszme kellene, hogy uralja a valóban proletár muzikát is. Annak is az az ritmusokat kellene kiemelni, amelyek az emberiség általános és személyenkül eleminek felelnek meg. Az új zenének a maga körébe kellene vonni a mechanizmus korának minden zörejét, a gépek ritmusát, a nagyváros és gyár lármaját, a hajtó szíjak zúgását, motorok kattogását és az automobilisták fülhőgató hangjait.

Ennek következtében csakhamar arra törekedtek, hogy saját zajtosnál hangszereket konstruáljanak, lárma-orkesztrereket állítsanak össze, hogy a közönségnek a megszokott polgári-egyéni „haszontalanságok“ helyett egy „valóban új zenét“ mutassanak be és ily módon a kollektív lelket a legszentebb megnyilvánulására előkészítsék.

Vallási misztériumokra emlékeztető komolysággal és áhitattal rendezik az ilyenfajta előadásokat. A „gépművészet“ egyik különösen fanatikus szektája, az ugynevezett „mérnökisták“ tartanak a moszkvai műhelypalota disztermében ilyen lárma-orgáikat, amelyek, mint talán semmi egyéb, alkalmasak arra, hogy minden ilyen törekvés banális értelmetlenségét világosan elárulják. E „gépművészet“ első nyilvános istentisztelete egy lárma-hangversennyel kezdődött, amely motorok, turbinák, szírnák, tülkök tömegéből és hasonló számszámokból volt összeállítva. A karmester egy karzaton állott és onnét „vezényelte“ a lármat egy komplikált jelzőkészülék segítségével. Miután a zajnyitány elég hosszú ideig dühöngött ahhoz, hogy a hallgatóságot teljesen elkábítsa, megkezdődött a tulajdonképeni passzió-játék, amely természetesen színpadok vagy színpad nélkül a teremben, a tömeg között ment végbe. Mindenféle tornászati eszközön, a különböző gépkonstrukciók alatt, bennük, rajtuk, köztük, előttük és mögöttük nagy buzgalommal, lehetőleg mechanizált mozdulatokkal tornáztak. Ugy látszott,

mintha csak a beavatott előtt érthető jelbeszéd egészen különös dolgokat mondana el, mert egyes nézők csakhamar a legnagyobb izgalom és meghatottság állapotába jutottak és azt állították, hogy egy passzió-játék folyik előttük, amely azt ábrázolja, hogy az alacsony individuális ember feláldoztatik a mechanizált és lelkétől megfosztott kollektívizmussal oltárán.

Ha a lárma-orkesztrerek körülbelül a gazdasági háborús kommunizmus-korszakának, úgy a zenében az új áspiteknak az „elektrifikálása“ az „ősi technika tökéletesítése“ és mint a két tényező legfőbb eredménye „a gyári sípok symphoniája“ felelt meg. Ennek, a nagy kommunista ünnepeknél szívesen alkalmazott új és tényleg eredeti művészet alapfogolata G. Stieff és Majakovskitól, a fáradszató forradalmi költőktől ered. Ezek rámutattak arra, hogy a proletár-zene többé nem szorítkozhatik egy szűk területre, hanem, hogy annak hallgatósága egy egész terület lakossága kell legyen. A gyári síp az ő nézetük szerint a legalkalmasabb arra, hogy új és uralkodó orkesztrális hangszerré váljék, mert hangját egész városrészekben egyidőben lehet hallani és a proletáriátust tulajdonképeni otthonára, a gyárra emlékezteti. Nem tartott sokáig, míg az elméleti megfontolásokról áttértek a gyakorlat terére: már 1918-ban Pétervárott és Nizsnij Novgorodban kísérleteztek ilyen gyári síp szimfóniákkal. 1922 november 7-én Bakuban volt az első nagyváltó előadás. Azon résztvevők az egész Kaspi-tengeri főtta valamennyi közkürtje, az összes gyári szírnák, két titegágy, néhány gyalogsági ezred, egy gépfegyver-osztály, több hidoplán és végül kórusok, amelyekben valamennyi néző együttműködött. Az ünnep

Ludendorff harca a bajor trónörökös ellen

Jezsuitának és zsidónak mondja a mai német közszellemet. Egy katonai karrier összeomlása. A „Bayrische Umschau“ leleplezi a volt vezérkari főnököt

(München, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bajor közvéleményt egy leleplezés tartja izgatónak, amelyet a németnemzeti szervezetek közös orgánuma, a „Bayrische Umschau“ tett Ludendorff tábornokról, akinek háborús népszerűsége, amely fokozatosan hanyatlott, ezzel most végleg letűnt. A „Bayrische Umschau“ azzal vezet be a leleplező cikket, hogy bejelenti, miszerint a szerkesztőség mindaddig csupán szégyenből hallgatott. Ludendorff a legocsmányabb bűnököt követte el a német hazával és az uralkodócsaláddal szemben.

Elmondja a lap, hogy ugyanez a Ludendorff, aki néhány hónap óta a legszemtelenebb kijelentéseket kockáztatja meg Rupprecht volt bajor trónörököséről — akiről többek között azt mondta, hogy soha nem lesz belőle bajor király, — ugyanez a Ludendorff volt az, aki a háború alatt felajánlotta a német birodalom császári trónját Rupprechtnek.

A főherceg akkor rossz néven vette Ludendorff ajánlatát és emlékeztette őt arra a hárságra, amellyel a tábornok a Hohenzollern családnak tartozik. A „Bayrische Umschau“ leleplezésének az lett a következménye, hogy Ludendorffot ma már senki nem veszi komolyan és szépen indult katonai pályája befejezetteknek tekinthető.

A zürichi „Tagesanzeiger“-nek, amely Svájc legelterjedtebb napilapja és amely Németországgal szemben a háború alatt jóindulatú, tárgyilagos álláspontot foglalt el, a következőket írja müncheni levelezője:

„Hindenburg tábornagy birodalmi elnöksége alatt egykori vezérkari főnöke Ludendorff, a legkíméletlenebb békbontó. Lelja, a „Deutsche Wochenschau“ valósággal tájékoztat és Bjorország, de különösen az egykori bajor trónörökös ellen intőz kvalifikálhatatlan támadásokat. Azt írja ez a lap, hogy ha a jezsuita-zsidó-szabaddkőmives politika és Rupprecht trónörökös diadalmaszkodás, akkor neki, Ludendorffnak, fel kell venni a harcot a meggyőző-désnélküliség és a tisztí szervezetek jezsuita-zsidó-szabaddkőmives megmérgezése ellen. Az összeállítás, „jezsuita-zsidó szabaddkőmives“ annyira groteszk, hogy kételkednünk kell a sajnálatraműtő tábornok beszámíthatóságában.“

A német politika egy másik eseménye az a nagyszabású gyűlés, amelyet a napokban tar-

Ne üljön fel gyári hirdetéseknek! Ni melléőnyek 390.— leitől, divatos kabátok 590.— leitől, selymes női harisnyák 77.— leitől kezdve kaphatók Sipos-nál, Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8 szám.

Állítólag nagy benyomást keltett. Nem lehet csodálkozni, hogy ez a „zene“ Baku város falain túl is hallható volt.

Moszkvában is ismételtelen történtek kísérletek gyári-szimfóniákkal, anélkül azonban, hogy valami örvendetes eredményeket értek volna el általuk. Egyrészt az alkalmazott „hangszerek“ hangváltozási képessége nem volt épen valami nagy, másrészt az elődott „szerzemények“ tulajdonképen komplikáltak voltak. Amár a „dirigensek“ magas vezénylő tornyokon posztoltak és zászlók lobogtatásával szabályozták a különböző, helyileg egymástól nagyon távolos szírnák és gózsípek bevágását, mégsem volt lehetséges egy egyöntetű akusztikai benyomást elérni. Az elváltozások olyanok voltak, hogy a közönség még az annyira ismert és meghitt „Internacionálet“ sem volt képes felismerni.

E balsikerek dacára az eszme még mindig nem adatott fel és mai napig konokul és szakadatlanul azon dolgoznak, hogy a „monumentális hangszerek“ hangváltozási képességét és hangtisztaságát, valamint a közös vezetés pontosságát javítsák, mert még mindig remélik, hogy ezen az úton eljutnak „a proletáriátus monumentális zenéjéhez“

Németből: dr. Stern Mír

tottak Hamburgban dr. Seltz, volt gyarmati kormányzó elnöksége alatt. Ezen a gyűlésen több mint ötszáz résztvevő tüntetett Németország gyarmati igényei mellett. A szónokok igyekeztek konkrét adatokkal bizonyítani, hogy a Németország által kormányzott gyarmatok milyen magas kultúrívót értek el és követelték, hogy Németországnak a Népszövetség által történő felvétele alkalmával adják vissza a birodalomnak valamennyi afrikai gyarmatát.

INGYEN

egy mintadarabot az új csodaszzerű, mesésen parfümírozott

ELIDA-IDEAL-SZAPPANBÓL,

kap minden vevő aki 1 kg.-ot a páratlan jóságú

SCHICHT-SZARVAS SZAPPANBÓL

vesz. A kontinens legnagyobb szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok **VILÁGJEGYE**

* Legujabb divatu bordürös plisszák műhímzések, relief és ombréfestés legszöbben készül. Műhímz Szalonban, Str. Memorandului (Unió-u.) 15.
* Biztosítsuk életünket és vagyónunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

Bratia

Egy nem liberális

(Cluj-Koloz tudósítójától.) dekesebb éráit tele van függő ráló politikuskokra várják a rapok kérdése megszokott a nyári tanács: épen az a irányban moza lomig megszok

A politika liberális párt, párt négy esz A kormány g volt, neki sze párt, míg a n niában, hol d más oldalán b

A liberális lanatban csak kormány rudj rült és úgy is a szerepet fog jutott a régi nemzeti párt old. lán a kor a kormányvál jelent a poliú tésszerűen, a nyörtelen elle orientálódni, pártot, hogy csoltsokat. E indító okai m Az Uj Ke volt beszélget résztültszó n egyik szellemi műtődesnek. világitotta me lyek a nemze sokkal való e

— A nem tika életben hajszolta, han érdekeit tartó párttal tárgya begett a szem olyan kormán meg tudja te majd az ideje tisztán fogja a mi becstilet hiúsult.

— Az ors pontjából a n dően ellenzék dációjának f párt által kép tömegeknek a kapcsolódásár künk tehát e valamelyik n testvéri kape

Bratianu Jonel lemondó gesztusa és a csökönyös Bratianu Vintila

Egy nemzetipárti vezetőpolitikus nyilatkozata az Uj Keletnek. Nem a liberális párt, hanem a Bratianu-dinasztia ellen harcolt a nemzeti párt

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románia belpolitikai élete legérdekesebb éráit éli. A politikai közélet levegője tele van függőben lévő tárgyalásokkal, a nyaraló politikusok barátságos politikai találkozóira várják a régi ellenfeleiket és talán csak a rapok kérdése, hogy a politikai élet eddigi jól megszokott arca teljesen átváltozzék. Ezeknek a nyári tanácskozásoknak legnagyobb érdekessége éppen az az, hogy homlokegyenest ellenes irányban mozognak a négy év óta már unalomig megszokott fuzió tárgyalások.

Bomlik a francia négyes

A politikai francia négyes négy táncosa: a liberális párt, nemzeti párt, parasztpárt, néppárt egy esztendőig nem változtatta helyét. A kormány gyeplője a liberális párt kezében volt, neki szecundált a szeliden ellenzéki néppárt, míg a nemzeti és parasztpárt, hol harmóniában, hol diszharmóniában, de mindig egymás oldalán harcolt a kormány ellen.

A liberális rezsim bukása után az első pillanatban csak egyszerű helyesre történt, a kormány rudja az aversecánusok kezébe került és úgy látszott, hogy a liberális párt azt a szerepet fogja játszani, ami a náppártra jutott a régi rezsim alatt, a parasztpárt és a nemzeti párt pedig tovább harcolnak egymás oldalán a kormány ellen. Hamar kiderült, hogy a kormányváltás nemcsak egyszerű helyesre jelent a politikai francia négyesben. Meglepetészerűen, a nemzeti párt négy esztendő óta könyörtelen ellenfeléhez, a liberálisokhoz kezdett orientálódni, amivel rászorította a kormány-pártot, hogy a parasztpárt felé keresse kapcsolatokat. Ennek a hirtelen irányváltásnak indító okai még ma sem egészen tisztázottak.

Az Uj Kelet munkatársának ma alkalma volt beszélgetést folytatni egy Kolozsváron keresztülutazó nemzetipárti vezetőpolitikkal, aki egyik szellemi apja a liberálisokkal való együttműködésnek. Informátorunk igen érdekesen világította meg azokat a körülményeket, amelyek a nemzeti pártban megérették a liberálisokkal való együttműködési hajlamot.

Egy nagy országos párt érdekében

— A nemzeti párt — mondotta — a politikai életben sohasem a maga egyéni érdekeit hajszolta, hanem mindig az ország magasabb érdekeit tartotta szem előtt. Amikor a parasztpárttal tárgyalunk, akkor is csak az a cél lehetett a szemünk előtt, hogy létrehozzunk egy olyan kormányképes országos pártot, amely meg tudja teremteni a konzolidációt. Eljén majd az ideje annak, amikor a közvélemény tisztán fogja látni, nem rajtunk mulott, hogy a mi becsületes és őszinte törekvésünk megmaradt.

— Az ország jófel fogott érdekében szempontjából a nemzeti párt nem maradhat állandóan ellenzéki szerepben. Az ország konzolidációjának feltétlen szüksége van a nemzeti párt által képviselt erkölcsi erőre s azoknak a tömegeknek a politikai életbe való aktív belekapcsolására, akiket pártunk képvisel. Nekünk tehát elsősorban az a feladatunk, hogy valamelyik nagy regáti párttal megteremtjük a testvéri kapcsolatot.

Bratianu Jonel gesztusa

— Hogy miért fogadjuk el a liberálisok felénk nyújtott kezét? Beantunket, jobban mondva a mi politikai programunkat nem választja el áthidalhatatlan ellentét a liberális párt célkitűzéseitől. Mi négy éven keresztül nem is annyira a liberális párttal, sokkal inkább a Bratianu dinasztiával állottunk hadilábon, akik családi monopóliumnak tartották az uralmat. Ma már egészen másképp áll a helyzet. Bratianu Jonel, aki a szép gesztusok embere, megüzente Meniu Gyulának, hogy az ő személye nem fogja utját állni a két párt együttműködésének. Ha a két párt közötti megegyezés létrejön, ő végleg visszavonul a politikai élettől, mert akkor megtette minden kötelességét és mindent, amit megtehetett: új alkotmányt, új törvényeket adott Nagyrománának és befejezésül megteremtette végre Erdély és

Regát szellemi kapcsolatait is azzal, hogy a regáti liberális párt kezét fogott az erdélyi nacionalistákkal.

A konok és csökönyös Vintila

— Az egyetlen ember, aki utjában áll a megegyezésnek, Bratianu Vintila. A volt pénzügyminiszternek nincsenek olyan szép gesztusai, mint fivérének. Már régen gyanakszom arra, hogy Bratianu Vintila ereiben zsidó, vagy örmény vérnek kell folynia. Szorgalmas, hallhatlanul szivós és munkabíró, kiváló kereskedelmi érteke van, de mindenkifelett éppen ez a baj, konok és csökönyös, aki egy jöttát sem hajlandó feladni politikai és gazdasági koncepciójából. Ő tényleg azt hiszi, hogy az ő szerencsétlen gazdasági politikája egyetlen lehetősége az országnak, szinte azt lehetne mondani, hogy hisz a küldetésében és éppen azért szivósan ragaszkodik pozíciójához. A liberális párt belátásosabb koponyái azonban, ha másképp nem fog menni, fel fogják áldozni a volt pénzügymi-

niszter személyét.

— Mi a véleménye azokról a tanácskozásokról, — kérdeztük — amelyeket Goga folytatott Szovátán egyes nemzetipárti politikusokkal?

— Nem voltam Szovátán — hangzott a válasz — és éppen azért nem is nyilatkozhatom ezekről a tanácskozásokról, amelyeknek különben nem tulajdonítok nagyobb jelentőséget.

— Gondolj-e — kérdeztük, — hogy a liberális párt és a nemzeti párt megegyezése hamarosan létrejöhet?

— Azt hiszem őszig feltétlenül eldől vagy jobbra vagy balra a kérdés. Ha sikerül a megegyezés, úgy természetesen nem kétséges a kormányutódlás kérdése...

Ennyit mondott informátorunk, aki tovább folytatta utját Bukarest felé, ahol Ducával fog találkozni. Duca volt külügyminiszter tudvalevőleg a liberális párt részéről legfőbb spiritus rectora a két párt közötti megegyezésnek. Ez a találkozót esetleg megadja már az új orientáció első pozitívumát.

Bukarest, augusztus 6. Az „Adeverul“ értesülése szerint Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter és Popovici Mihály ma együtt ebédtek a Modern-étteremben. A lap ebből a tényből a nemzeti párt és liberálisok közeledésének újabb bizonyítékát vonja le.

Terjed az orosz forradalmi mozgalom

Fegyverben áll egész Ukrajna. A harcbanálló csapatok rabolnak, gyújtogatnak és pogromokat rendeznek. A moszkvai kormány sorra letartóztatja a felkelés vezetőit

Zinovjev és Trockijt állítólag elfogták

(Bucuresti Bukarest, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Oroszországból ujabban érkező hírek egyre nagyobb arányú forradalmi harcokról számolnak be. Különösen súlyos harcok születtek Délkeletoroszországban, ahol a felkelés állandóan terjed. A forradalom két irányban halad. Az egyik a Zinovjev, a másik Trockijé. A felkelők hatalmukba kerítették Zmerinska, Viniaka és Braskulov városokat. Egész Ukrajna fegyverben áll. A felkelők utjukban fosztogatnak, gyújtogatnak és gyilkolnak.

A legújabb jelentés szerint a kormánycsapatok elfogták Trockijt és Zinovjevet is, de senki sem tudja, hogy hol őrzik őket.

Varsón keresztül érkezett híradás szerint a Fekete-tengertől a Kaspi tóig terjed a felkelés. Trockijt Tevki városban fogták el, amelyet a kormánycsapatok ostrommal vettek be. A harcokban a kormánycsapatok nehéz tüzérséggel és tankokkal vesznek részt.

A román kormány az orosz hírek hatása alatt megtette a szükséges óvintézkedéseket a Fekete-tengeren is.

Varói távirat szerint Leningrádban titkos nyomdát fedeztek fel, amely Zinovjev szolgálataiban állott, a jelenlegi rezsim elleni manifesztumok nyomtatásához. A moszkvai központi szovjetbizottság eddig 600 letartóztatást eszközölt az ellenzék sorából, köztük 150-et a vörös hadsereg kebeléből.

Az „Universul“ jelentése szerint az ukrain forradalom terjedőben van. Számos helyen véres összecsapások voltak. A szovjetkormány proklamálta az ostromállapotot a Dnyeszter mentén és a határ szigorú őrzését. Moszkva környékén koncentrálják a kormányhű csapatokat. A katonákat szabadságukról visszahívták. A kormány felhívást intézett az országhoz, kérve, hogy a nép maradjon nyugodtan, mert a zavargások csak helyi jellegűek. A rémhir-terjesztőket szigorúan megbüntetik. A kormány elrendelte Zinovjev összes híveinek letartóztatását.

Az „Adeverul“ szerint a hatóságokhoz a következő információk érkeztek az oroszországi helyzetről: „Oroszországban két ellenforradalmi irányzat létezik, az egyik Zinovjev, aki a tulzó diktatúrát követeli és a munkásság között vannak hívei, a másik Trockijé, aki a parasztságot és a hadsereg körében fejt ki akciót és követeli a kormányzati elvek revízióját. Mindkét irányzat a kormány ellen irányul és sikerült is dezorganizálniuk a hadsereget. Ezeket kívül számos titkos társaság is létezik, amelyek volt tisztok vezetése alatt működnek. A forradalmi mozgalom Ukrajnában tört ki és ugylátszik nagy gyorsasággal terjed Smerinka, Proskurov, Vinitza, Déloroszország és a Fekete-tenger partjai felé. Mindenütt véres összecsapások vannak.

A forradalmi mozgalomtól függetlenül számos rablóbanda is működik és fosztogat. A Vintorol szerint mindenütt pogromok is kezdődtek. Odessza vidékének legnagyobb része Zinovjev pártjára állott.

Valészintű, hogy holnapra megbízhatóbb jelentések jönnek, mert a beérkezett hírek sokban ellentmondóak.

A kormány mindenesetre elrendelte a Dnyeszter fokozottabb őrzését és lovas őrszolgálatok c. kálnak éjjel nappal a folyó mentén.

Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Mária szeplő krém-el** használnak. Hatásért felelősség! Fehérit Ártalmatlan, **Ára 30 L.**

Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg.-Mures, Albina-palota. 8 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria. Oradea-Mare: Apollo drogueria

A zongorák olesóbbak lettek, Triska I.

ne mulassza el érdeklődni **Triska I.** zongoranagyraktárában
Telefon 4-19. Cluj, Str. Saguna (volt Bartha Miklós-utca) 14. Telefon 4-19.

Volt-e Goga belügyminiszter Szovátán?

A kormány kolozsvári féléhivatalosa cáfolja Goga szovátai útját.
A „Biruinta” információinak ellenére Goga órákhosszat sétált együtt Szovátán nemzetipárti politikussal

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erdélyszerte nagy feltűnést keltett az a híradás, hogy Goga belügyminiszter meglepetésszerűen Szovátára érkezett és megbeszéléseket folytatott az ott üdülő nemzetipárti politikussal.

A Kolozsváron megjelenő „Biruinta” az Aversou-párt erdélyi szervezete megalapításának mondja azt a hírt, hogy Goga belügyminiszter tegnap Szovátán járt és ott a nemzeti párt vezérével tanácskozást folytatott volna. A lap szerint a belügyminiszter a megállapított program szerint ma Marasestiben kellett legyen, ahol a kormány nevében a hősök sírja feletti emlékbeszédet kellett elmondania. De ha a program ellenére mégsem utazott volna Marasestibe, amit a kormánypárti organum teljesen valószínűtlennek tart, hanem Szovátára, abban az esetben nem a nemzeti pártot ment meglátogatni és semmiestre sem folytatott tanácskozást, megbeszéléseket ennek a pártnak

ott tartózkodó vezéréivel.

A kormány féléhivatalosa könnyebben meggyőződhetett volna arról, hogy mi igaz Goga szovátai útjából, ha egy régi minisztertanácsi program helyett, a szovátai fűrdőigazgatótól kért volna információt. Onnan meg tudta volna, hogy Goga, Lepadatu kíséretében valóban Szovátán járt.

De elkérte a „Biruinta” figyelmét az is, hogy Lepadatu pénzügyminiszternek nyilatkozata jelent meg egy ma reggeli lapban, amelyben a pénzügyminiszter nyilatkozik azokról a gazdasági természetű tárgyalásokról, amelyeket Gogával — Szovátán folytatott le.

Ami a „Biruinta” cselekedetének második részét illeti, ha Goga mégis Szovátán járt, nem azért ment, hogy nemzetipárti politikussal tárgyaljon, ennek ellentmond az a tény, hogy Goga Szovátára sétányain órákhosszat sétált együtt a Szovátán fűrdő nemzetipárti politikussal.

A francia kamara a jövő héten megy szabadságra

Ma megszavazzák Poincaré utolsó pénzügyi javaslatait. Algírban ötszázmillió frankkal emelik a bankjegyforgalmat

(Páris, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délután hosszabb vita után, amelyben Poincaré kétszer szólalt fel, 490 szavazattal 140 ellen elfogadta a törlesztési pénztár felállításáról szóló törvényjavaslatot. Az állam és a Francia Bank megállapodásáról szóló törvényt az este kilenckor kezdődő éjszakai ülésre tűzték ki. A törlesztési pénztár felállítására vonatkozó törvényjavaslatba, amelyet a kamara bizottsága 12 szóval 7 ellen fogadott el, újabb szakaszt vettek fel, amely szerint a dohánymonopólium adminisztrálásával megbízott felügyelőbizottságban helyet foglal a munkásszervezetek és a dohánytermelők egy-egy képviselője is. A másik törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a Francia Bankot a devizák és aranyérmek vásárlására, aképp módosították, hogy a banknak tilos a törvényben megállapított bankjegyforgalom túl fizetési eszközök kibocsátani.

Általában azt hiszik, hogy a kamara már holnap végez mindkét törvényjavaslattal, úgy, hogy a szenátus szombaton tárgyalhatja azokat. Parlamenten körökben számolnak azonnal a lehetséggel is, hogy a kommunisták obstrukciót kísérelnek meg, ha esetleg lehetetlenné teszik, hogy a vitát egy nap alatt befejezzék. Mihelyt Poincaré a kamarától megkapja a szükséges pénzügyi felhatalmazásokat, nem fog újabb törvényjavaslatokat beterjeszteni, hanem indítványt tesz, hogy a parlament háza már a jövő

héten kezdje meg nyári szünetét, amely október végéig tartana. Arról szó sincs, hogy már a mostani ülésszakon ratifikálják a washingtoni és londoni egyezményeket.

A kamara tegnap éjjeli ülésén 365 szavazattal 188 ellen, a szocialisták ellenkezési dacára, elfogadták Poincaré törvényjavaslatát, amelynek értelmében a Francia Bank felhatalmazást kap külföldi devizák vásárlására és azok alapján újabb bankjegyek kibocsátására. Ezzel Poincaré pénzügyi programjának második része a hamarosan elintézésre nyert. A megszavazott törvényjavaslatok a legrövidebb időn belül a szenátus elé kerülnek.

A kamara ma egy másik törvényjavaslatot is elfogadott, amely felhatalmazza az Algériai Bankot hogy a bankjegyforgalmat ötszázmillió frankkal emelje. Azokat a híreket, amelyek szerint Franciaország Newyorkban kölcsönről tárgyal, beavatott helyről légbőlkapottnak mondják.

Uj javaslat az idegennadról

Savoyen M. Folcoz képviselő javaslatot terjesztett be a kamarához és ebben a Franciaországba érkező idegenek megadóztatását kéri. A kamara előtt tudvalevőleg már fekszik egy ilyen javaslat, a Folcoz, azonban részletesen felsorolja azokat az illetékeket, amelyekkel az idegenséget sújani akarja. Eszerint minden idegen állampolgár, aki Franciaországban 48 órát tartózkodik, 20 frankot, aki nyolc napig, 100 frankot, egy hónapig, 200 frankot, három hónapig, 300 frankot, hat hónapig 500 frankot és aki hat hónapig tartózkodik, annak ezer frankot kellene fizetnie. Folcoz javaslata szerint az idegenséget már a határoza és mindig az illető állampolgár hazájának valutájában kellene leróni. Az idegenséget elől csupán a munkásokat mentesítik.

Stabilizálják a lírát

Róma, augusztus 6. Mellon amerikai államtitkár ma délután tanácskozott Mussolinivel, a sajtó azonban még mindig azt állítja, hogy Mellon látogatása tisztára magánjellegű. Délután az államtitkár újból tanácskozott Volpi pénzügyminiszterrel. Valószínű, hogy Mellon látogatása nem egészen hivatalos jellegű, de részben bizonyos az, hogy a római tartózkodását egyúttal felhasználja igen fontos, a következő hónapokban esetleg megszemenő tárgyalásokra. A tárgyalások témája főleg a líra további sorsa. Beavatottak szerint három eshetőségre számíthatnak: 1 a líra stabilizálása egy mainál magasabb árfolyamon, 2 a líra stabilizálása a mai alacsonyabb árfolyamon, 3 az aranylíra visszaállítása. Jellemző, hogy amerikai részről a második megoldási módot ajánlották.

Precíziós

fogaskorokok

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Azonnali belépésre keresek elsőrendű

szabászt.

Ajánlatokat lehetőleg fényképpel és fizetési feltételekkel kérek. Mindhárom hazai nyelvet beszélők előnyben részesülnek. „Concurența” úri-szabóság, Braşov, Tehénciac 4.

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi BANDES „L” testszínü gummitekerics használata által.

Parja 500 Lei használatai utasítással. Láthatatlan a harisnya alatt. Tennisznel, sportnál nélkülözhetetlen Romániai képviselő: Benko Miklos. Főelárusító: KELEMEN gyógyszer-tár Sighetul-Marmatiei (Maramarossziget). Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban. Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Mozik műsora augusztus 7-én

Select-mozgó

Nagy kiállítás. Premier. Modern táncok. Lányok, kiknek nem szabad szeretni. Dráma a félvilági életből, 7 felvonás. Főszerepben! Ellen Kurby és Matyasovszky Ilona.

Jön! Maricza grófnő. Jön!

Urania-mozgó

A világprodukcio egyik legkiemelkedőbb és legmodernebb alk. tása

A szegénybélgyeg

(Az ártatlanság győzelme.) Ragyogó filmregény 2 fejezet van, Paul Casterx hírneves drámája után. Főszerepben a csodálatos tehetségű kis-leány: BOUBOULE. Filmcenitra.

Apallo-mozgó

Csak egy napig. Csak egy napig. Dráma a hálókoesiban Kalandfilm, A főszerepben Simson, az óriás

Lámpa-bélet

és gyertyabélet gyárt és mintázott arajánlattal szolgál

Lengyel Sándor és Fiai

szalagszövőgyára Arad, Interuban 407.

700-800 kg. tilolt

kender

kötélgyártásra alkalmas

azonnal eladó.

Cim: Schönstein Gyáliné, Marosvásárhely, Szentgyörgy-u. 24.

Zongorák olcsóbbak lettek!

Sikerült egy bécsi zongoragyártárt előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árak.

Sternberg — Oradea

Bulevardul Regale Ferdinand 14.

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festőállalattól, Cluj, Str. I. Raţiu [volt Kötő-ú]. Készít a leggyorsabbtól a legdíszesebb festő munkákat. Jimfestő, szobafestő, zománcofényező, mázó és épületfestési munkákat. Fertődeni és és főreg-letás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

Vallott a magdeburgi gyilkos

Kétségtelenül politikai indokok mozgatják a magdeburgi Dreyfus-pör

(Berlin, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magdeburgi rendőri botrány ugyszólván óráról-óra hoz meglepetéseket. A főügyész elrendelte, hogy Schröder ne favorizálják többé és a régen esedékes vádemelést gyilkosság miatt indítsák meg ellene. Schröder, aki nem tudja, hogy ten Holt többet nem dolgozik az érdekében, tegnapielőtt egy fogoly társával beszélgetett ügyéről és a várható büntetéséről. A beszélgetés így folyt le a két bebörtönzött ember között:

A fogolytárs: Mit gondolsz, hány évet kapsz?

Schröder: Legfőjebb, ha öt esztendő. Rabgyilkosságért nem ítélikhetek el. De erről

nem akarok beszélni.

A fogolytárs: Hogy áll voltaképen a dolog ezzel a Haassal?

Schröder: Ez a Haas lehet alatt van és nem jut ki egyhamar, arról én gondoskodom. Hála Istennek, az egész gyilkossági ügy a hátterbe szorult. Nem tudja, hogy az egész jobb oldali sajtó mögöttem van! A bírák pedig benne vannak a jobboldali pártokban, ezek majd végznek Haassal. De nehogy egy szót is szóljon! Eletről-halálról van ugyanis szó!

Ez a kiszivárgott beszélgetés annyira kompromittálja Kölling vizsgálóbíró, hogy biztosra veszik az ügytől való visszavonulását. Hir szerint már beadta a szabadságolása iránti kérését.

Borzalmas méretű árvíz pusztít Kinában

Háromeser ember vesztette életét a kiáradt Jang-Cse-Kiangban

(Newyork, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az árvízkatasztrófák közül kétségkívül a legborzalmasabb, amelyet most a „Newyork Times” jelent Hanghagból. A Jang-Cse-Kiang, Kína leghatalmasabb folyója snyira magáradt, hogy a Hupz tartományban áttörte a gátat. A gátszakadás 2400 négyzetméteres területen öntötte el a vidéket és mindent elpusztított, amit útjában talált. A katasztrófa méreteiről egyelőre csak egy szákszavu távirat alapján állíthatunk véleményt magunknak. Eszerint az áradásnak eddig 3000 halottja van. A kínai lakosság a szomszédterületekről is tejeszette menekül. A kár felbecsülhetetlen.

Engedélyezik a zsidó tanulók beiratását magyar iskolákba

Petrovics miniszter ígéretet tett a magyar párt küldöttségének a főbb iskolaügyi sérelmek orvoslására

(Bucaresti Bukarest, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar párt küldöttsége csütörtök délután megjelent Petrovics közoktatásiügyi miniszternél, hogy az aktuális iskolai kérdésekben tárgyaljon. A párt részéről Görög Jochim szenátor, Laár Ferenc és Willer József dr. képviselők, továbbá dr. Ilés Gyula református és dr. Mihó Lőrinc unitárius tanügyi előadók vettek részt a megbeszélésen, amelynek eredményéről Willer dr. így nyilatkozott:

— Petrovics miniszter letelező szívéllyel fogadta a küldöttséget, amelynek élén Willer dr. üdvözölte. Kijelentette a miniszter, hogy a törvényt szentírásnak tekinti, amelynek rendelkezéseit semmiesetre sem szegheti meg. A törvény keretein belül azonban készséggel rendelkezésre áll és a gyakorlati alkalmazás során hajlandó a jogos kívánásokat teljesíteni.

— Előszörban a szántúra-rendelést került megbeszélésre. A miniszter kijelentette, hogy ennek a rendelkezésnek inkvizíció szellemét nem helyesli és nem tartja olyanak, amely az idegen anyanyelvű tanulóknak a román nyelv iránti szeretetét keltethetné. Eppen ezért ígerte:

— Érdekes szívoperáció. Londonból jelentik: Érdekes operációt végeztek tegnap Londonban egy Kramer nevű 45 éves emberen, akinek még egy régebbi betegsége következtében baloldalaról jobboldalára tolódt el a szív. Röntgensugarak segítségével megállapították a szív helyét, aztán megkezdték az életveszélyes operációt. Nem merték elaltatni a beteget, ezért csak helyi érzéketlenítést alkalmaztak. Az operáció sikerült, az eltolódott szívet visszatették rendes helyére.

— A nagybányai Keren Kajemet munkáti bizottság vállalta magára. Az utóbbi időben a nagybányai ciarista élet élők fejlődésnek indult. A most alakult és ujjalakult egyesületek mindegyike sürgős szükségét látta az ezidei konferenciális év tempójával nem egészen arányosan haladó Keren Kajemet munkának reorganizálásában. Az egyesületek megbízásából néhány lelkes elvtársunk megalkototta a Keren Kajemet bizottságot. A bizottság elnöke dr. Kertész Ármint választotta. A titkári tisztséget Lébi Herman KKL biztos látja el. A bizottság külön részortbiztosokra bízta az egyes gyűjtési ágak adminisztrálását. Így a perselybírói és a roshasna-akció teendőit Lantmann Ernő látja el, snóderbírócs Verdes Adolf, vigalmi biztosok Simon Ignác és Molnár László,

tet tesz, hogy ezt a rendelkezést a legközelebbi napokban visszavonja.

— Eután a legfontosabb kérdésre tértek át, az új beiratkozások ügyére. Tudvalevő, hogy a kormány a választások előtt deklarációt adott ki, mely szerint mindenképpen szabadon választást nemzetiséget. Az eddigi hivatalos feltezés szerint a zsidó tanulók magyar anyanyelvűk da óra csak román, vagy zsidó iskolákba irathozhatók be. A miniszter meghallgatta a megjelenteknek, főleg a zsidó tanulókra vonatkozó érveit és azokat akceptálva, kijelentette, hogy legközelebbi rendelkezést ad ki, mely szerint mind azok a tanulók, akik elmagyarosodtak és család körben magyarul beszélnek, tehát magyar anyanyelvűek, származásra és fajra való tekintet nélkül akadálytalanul beirathatók a magyar iskolákba.

Ez az értekezlet legfontosabb eredménye. A miniszteri tanácskozás után Osetelesan közoktatásiügyi államtitkár, kijelentette, hogy a gyergyószentmiklósi állami gimnázium magyar tagozatát újból megnyitják és minden évben fokozatosan kiépítik főgimnáziummá.

esküví gyűjtések biztosai Verdes Ilus és Salamon Vilma. Ellenzők dr. Gottlieb Kálmán és Simon Ignác, jegyző Siehermann Henrik. A bizottság működésé elé nagy reménytel néz Nagybánya zsidóság.

* Az izzólámpa vásárlásnál ne felejtse el, hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Tungsrám” izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek. 4

* A pénzmeztakarítás művészete. Nem kell vasúti jegy, nem kell a drága fürdői köz, nem kell fürdőjegy, nem kell a méregdrága hotel számlát fizetni, nem kell szép idő és mégis egészségesek leszünk, ha a főtéri Róza-Royal drogériában 65 lejért egy doboz „Carbodont” veszünk, amelynek tartalmával két széneavas fürdőt készíthetünk magunknak otthon és ezáltal a szivabunkat, szivgyöngységüket, renmánkat stb. ki-gyógyítjuk.

* Palesztinába készül? Akkor már most rendelje meg a legújabb magyar nyelvű Palesztina-Egyiptom Utmutatót (Biedeckert) az Uj Kelet könyvostályánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

* Zongoristák figyelmébe. Megjelent a „Hadibuk”-nak An-sai világhírű drámájának Engel által írt kísérőzenéje. Ára zongorára 120 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

HIREK

Az Uj zsidó Kelet az egyetemes erdőfű és bányászati szakszervezetek: Glanhalay János és dr. Marlon Ernő felkérésére szerkesztő Dr. Marlon Ernő az Uj Kelet cikkét az utasítások miatt a leírás megjelölésével engedélyezte meg.

A mai napra

Szombat

5636. Ab 27.

Ujhold kihirdetés

Szidra: R06

1926. aug 7.

— Averescu szerdán utazik Rómába. Bukarestből jelentik: A kormány végre szabályozta a szabadságon lévő miniszterek helyettesítésének kérdését. A belügyminisztert Goga tiltakozása ellenére Garoflid fogja helyettesíteni, a munkügyi minisztert Lupas, a közmunkaügyi Valsann miniszter, Coanda tábornokot, aki Averescu miniszterelnök helyettesítésére van kiszemelve, hazasürgőnyözék. Averescu szerdán utazik Olaszországba. Goga megváltoztatta eredeti utitervét, nem utazik Karlsbadba, hanem egyenesen Olaszországba megy.

— A marasesti osata kilencedik évfordulója megünneplése Kolozsváron. A marasesti diadalmas ütközet emlékére Kolozsváron nagy fénytel ünnepelték meg. Már a kora órákban zselódásba öltözött a város. Delelőtt a görög-katolikus templomban hálaadó istentisztelet volt, amelyen Soci tábornok, Calutiu prefektus, Tulescu tábornok, Crenian prefektus, Bossie ügyész, Debau rendőrigazgató, Pulca inspektor és még a közélet számos reprezentánsa vett részt. Vasúti esperes méltatta a nap jelentőségét. A nagyhatású emlékbeszéd után a templom udvarán katonai díszfelvonulás volt. — Bukarestben a marasesti csata évfordulója alkalmából Tedeum volt a székesegyházban, amely Averescu tábornokkal az élén a kormány tagjai, továbbá a katonai és polgári méltóságok vettek részt. Marasestiben is nagy fénytel ütközött meg a diadalmas csata évfordulóját, amelyre három különvonaton érkeztek a vendégek. A romani püspök tartotta az istentiszteletet, aztán a kormány képviselője mondott emlékbeszédet.

— Aláírták a német-francia kereskedelmi szerződést. Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium palotájában ma nagyjelentőségű aktus folyt le, amely jelentős haladásra jelent Európa egyik legfontosabb kérdésében, a Németország és Franciaország közötti gazdasági viszony kedvező alakulásában. Hoersch német nagykövet és Posse német miniszteri tanácsos, a német birodalmi kormány kiküldött gazdasági szakértője Németország részéről, Briand külügyminiszter és Bokanovski kereskedelmi miniszter Franciaország részéről aláírták a német-francia előzetes kereskedelmi szerződést. Ez az előzetes szerződés hat hónapra szól, de mindenféle a végleges gazdasági közlekedést létrehozó kereskedelmi szerződés bevezetésének tekintik, melynek részletei most vannak tárgyalás alatt. A kereskedelmi szerződés mellett Németország és Franciaország megbízottai egy másik részletegyezményt is aláírtak, amely a német birodalom és a Saar vidék árukicseréléséről szól. Ez az utóbbi az egy év előtt már megkötött, de azóta még életbe nem léptetett egyezmény föllevenítésének tekinthető.

— Pilsudszky katonai diktátora lett Lengyelországnak. Varsóból jelentik: Tegnap a hivatalos lapban megjelent alkotmányt módosító felhatalmazások alapján több alapvető rendelkezést tettek a katonai igazgatás terén. Többek között katonai diktátori hatalommal felruházták Pilsudszkyt.

— Állásközvetítés. Felkértek a következő sorok közlésére: Az Alkalmazottak Szövetségének kolozsvári csoportja egy állásközvetítési osztályt létesített, miért is felhívja a cégeket, vállalatokat, hogy amennyiben bármilyen alkalmazottra van szükségük, úgy forduljanak bizalommal hozzánk, mivel megbízható és jó munkaerőt közvetítünk. Ugyancsak felhívjuk az állás nélküli alkalmazottakat, hogy jelentkezzenek Szöv. irodájában, Piata Carolina 2., telefon 27.

Schönfeld volt nagykárolyi főrabbi levele Amerikából. Tudósítónk jelenti: Schönfeld Lázár volt nagykárolyi főrabbi, aki, mint az Uj Kelet megírta, múltévi amerikai turnéja alkalmával egy newyorki zsidó templomegyesület rabbijává lett megválasztva, egy szatmári ismerősének a következő érdekes sorokat írta az amerikai zsidóság jellemzésére: „Nagyon sajnálom, hogy tervbevettem munkámat, a nagykárolyi zsidók történetének megírását abba kellett hagynom. Most már a newyorki zsidók története érdekelné nagyon, de nemcsak a múltját, hanem a jelenét is nagyon nehéz megismerni. Itt nem poros aktákból, hanem az eleven, lüktető, mozgalmas életjelenségekből lehet és kell meríteni tanulságos adatokat. Majdnem kétmillió zsidó egy városban, de százezer európai városból összeváltva és ezek a társadalmi törvény hatalmas ereje folytán egy társadalom, egy egységévé összeolvadnak és keletkezik valami újszerű, eddig nem látott alakulat, amely duzzad az eleven erőből, új érvényesülési utakat keres és talál, amely még bómulatba fogja ejteni az emberiséget. Keletkezésében van valami, ami még eddig sohasem volt, de már hallat magáról, már emelgeti tagjait, már eszmél és készül erejét megmérni a nagy versenyterén az emberi társadalmi életnek. Ez az: az amerikai új zsidóság. Ennek a társadalomnak egyik szerény tagja és mozgató ereje lenni, duzzasztja akaraterőmet, acélosítja izmaimat és sarkalja ambiciómat. Lehetetlen ezt utána érezni egy európai embernek. Ott minden hanyatlóban, itt virágzásban; ott egy lomha, kifáradt társadalom, itt egy friss erőteljes élet, fiatalos hévvel, álmokkal, reményekkel. Mintha kicsérlelt volna, más embernek érzem magamat új ideákkal, új törekvésekkel. Igaz, az itteni pap-ság is más, nem kicsinyes, nem betűragó, nem szűkkeblű, nem pártember. Szabadon fejtheti ki egyéniségét, szabadon nyilváníthatja véleményét, függetlenebb. Mert magányos nincs egy szűk keretű hitközséghez kötve. Itt lehet a pap cionista — és legtöbbje az, lehet anticionista — leginkább a túlzó reformerek azok, magányos, ezért senki üldözni nem fogja. A legjámborabb papok mind, csekély kivétellel, lelkis mizrachisták. Az Aguda is fészkelődik, de általános elutasításban részesült. Érdekes levelét Schönfeld rabbi azzal fejezi be, hogy összes jóbarátainak üdvözlését küldi.

Eljegyzés. Sa'anon Bertuskát Marosludas eljegyezte Krémer József Marosludas.

Rákosi Jenő visszatért az aktív újságírásból. Budapestről jelenti: Rákosi Jenő a magyarországi újságírás nevezetese egyidőre felre vonult és idejét memorizálni szenteli, amely szombatban sajtó alá kerül. Egyidejűleg tízenkét kötetben összes műveit újra sajtó alá rendezi.

Utazási kedvezmények a reichenbergi mintavásárra. Augusztus 18 től 25-ig 50 százalékos vasúti utazási kedvezményben részesülnek a CFR vasúton ide, személy- és gőzmozgatókon Reichenbergbe utazók. A kedvezményt csak a visszatérés alkalmával kaphják meg az illetők, amennyiben a mintavásár igazgatósága igazolja, hogy a mintavásárt tényleg látogatták.

Nem adják bérbe a CFR vámrodákat. Nemrégiben az a hír terjedt el, hogy a határ mentén és az ország különböző részein lévő reneszansz vámhivatalok mellett működő új-revezelt CFR vámügynökségeket bérbe adják a vasúti vas-érigazgatóság. A bérbevétel iránti számtalan kérvény, nyújtott be az érdeklődők és ezért a vezérigazgatóság hivatalos nyilatkozatot tett közléssel, amelyben közli, hogy a CFR vámrodákat nem adják bérbe.

Szívbetegség és ércimeszesedésben szenvedők a természetes „Ferenc József” kesüviz használata által könnyű és pontos békülékét érnek el. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József víz különösen agyvérzésre és gúntünetre hajlamos idős embereknek kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Énekhar a kolozsvári ortodox zsinagógában. A kolozsvári ortodox zsidó hitközség nagytemplomában ma, szombaton délelőtt a főkanonikátor által betanított énekhar fog az istentiszteletnél közreműködni. Ma, szombaton délelőtt tíz órakor Glasner Akiba főrabbi hitközséget tart.

Orvosi hír. Dr. Rosenberg Ernő fogorvos, rendelését áthelyezte a Srada Memorandumai (volt Unió u) 7. szám alá. Rendel. d. e. 9-12 ig, d. u. 3-8-ig.

Meghosszabbítják a magyarországi képviselők mandátumát. Budapestről jelenti: Szei ovazky Béla, a nemzetgyűlés elnöke ma a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a nemzetgyűlés tartamát, amely 1927 júniusában lejár, minden valószínűség szerint 2-3 évvel, de lehet, hogy többel meg fogják hosszabbítani. Szei ovazky szerint ez azért történik, hogy az országot megóvják egy új választás igazságtól. A mandátumok meghosszabbítását egy akarják megcsinálni, hogy a kormány őszel bosterjeszti a főrendiház törvényjavaslatát és ezután a nemzetgyűlés és a főrendiház országgyűléssé alakul. A kormány törvénnyel akar fedeztetni gondoskodni, diktatórikusan a meghosszabbítás életbeléptetése számára.

Aladdin lámpája. A közelgő ősz a mind hosszabb éjszakákat hozza és ez a világosságot vágó koldyokat lehangozza. Különösen a vidéken, ahol a világy sápadt nem ismerik és a kormozó petróleumlámpák mellett töltik az estéket. Amint halljuk ez rövidesen a múlté lesz, mert a satmári Román Aladdin Kereskedelmi r.t. már forgalomba hozta a csodás Aladdin petróleum gáz izzólámpát, mely napfényt jelent az éjszakában. Felhívjuk figyelmét a mai hirdetésre.

A szatmári Debóra Leányegyesület július 8-án, vasárnap délután a Román kertben nagyszabású kerékpárnapot rendez. A rendezőség változatos programot állított össze, amelynek keretében a Bar-Kocbba Sportegyesület tennisz- és bicikli versenyei, a Törökvis birkózóversenye, az Avva B. rissziák kabaré előadással fognak résztvenni. Az egyesület vezetősége minden előkészítet megtesz a népnáep sikere érdekében, amely valószínűleg teljes lesz, ha az időjárás kedvezni fog.

Demonstrálnak az érdekeltek az építkezési engedélyek megtagadása ellen. Kolozsvári háztulajdonosok lakók és építőiparosok vasárnap délelőtt a kereskedelmi és iparkamara helyiségében gyűlést tartanak, amelyen erősen tiltakozni fognak a városi tanács állandó bizottságának az építkezési engedélyek kiadását megtagadott határozatával szemben.

Hatszáz ezer lejt sikkasztott egy buharosi ügyvéd. Bazarasiból jelenti: A törvényesek tegnap megőrsítették Constantinou buharosi ügyvéd letar óztatási végzését. Constantin inescu hat-száz ezer lejt sikkasztott egyik ügyfelétől arra a célra, hogy eszközölje ki a szászai játékszímből újabb megvásárlását, azonban egy lépést sem tett ebben az irányban.

Zsidó Liceum Timisoara. Nyilvános jogú fiú, leány liceum és felsőkereskedelmi iskola. Bizonysítványok államnévnyelvek. Jelentkezések elfogadhatnak augusztus végéig.

Milliórdosnő, ahinek négy év előtti rablói kocsiját leplezték le. Newyorkból jelenti: Az amerikai közéletet egyéb sem foglalja kezébe néhány nap óta, mint a nagy szenzáció: egy dollárban milliórdos nőről a hatóságok kiderítették, hogy négy évvel ezelőtt férje és annak barátja ellen rablói kocsiját követelt el. Aznak idején sokat foglalkoztak a lapok a newbrunswiki esettel. A város parijában, az utóttól nem is megszűnt, egy bokor alján egy férfi és nő hullájára bukkantak. Mindkettőt a hatóságok megállapítás szerint revolverlövésrel terítették le és a rajtuk talált nyomokból látszik, a halált nagy küzdelemmel előzték meg. A kirilították lévő fiú is le volt taposva és a helyszínen vérvonásokat lehetett felfedezni. Nemsohára kiderítették, hogy a halott férfi Edward Wheeler Hall lakos volt, a nő pedig Eleanor Mills a keresztény felesége. A halottakat a tetemnézőbe vitték, a rendőrség pedig nyomozott a dráma ügyében és megállta, hogy a dráma hősei között személyi viszony volt, ami a megtalált levelekből is kiderült. A gyilkossággal már a nyomozás első stádiumában Hall feleségét gyanúsították, az ez nban

komornája segítségével alibit tudott bizonyítani. A nyomozás egy teljes évig eredménytelenül folyt, azután bebizonyították. Négy év után most véletlenül kipattant a titok. Egy Artur Riehl nevű ember, aki feleségül vette Luise Geistot, Hall asszony komornáját, valóban akar feleségétől. A válóper során elmondotta, hogy felesége előírta előtte a titkot, hogy a gyilkosságot Hallné követte el tisztára azért, hogy hozzájusson a pap örökség után szerzett rengeteg vagyonához. Luise Geist, amiért a bíróságok előtt alibit bizonyított, négyezer dollárt kapott urnójától. E válómás alapján július 30-án Hallné letartóztatott. A dúsgazdag özvegy tagadja ugyan, hogy köze lett volna a gyilkossághoz, azonban a bizonyítékok egyre halmozódnak ellene. A rendőrség nyomában van annak a három férfinak is, akik segédkeztek férje meggyilkolásában.

Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad fiókiadóhivatala, Str. Anrei Vianu 51., (Blum Zeigmond) és Ezredévi emléktér 2. sz. (ernyőüzlet) alatt van. Telefon 3-68.

Fényképészek, Amateurok!
Fényképészeti cikkeket a legolcsóbban
Bernát
papirosáruházaiban,
Plata Unirii 29. szám alatt [Laydakukrászda mellett] szereshetik be.
Lemezeket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Ne menjen nyaralni ALADDIN lámpa nélkül.
Ingyenes ismertetőt küld: — **Román**
Aladdin
KERESKEDELMI R.-T.
SATMAR

Megnyit a Félixfürdő tőzsomszedságában teljesen újonnan átalakítva, a
Bihar szálloda és étterem
Elsőrangú kiszolgálás. — **כשר, ארטר, חיתונ** borok, Elsőrangú cigányzenekar.

A legfelsőbb közegészségügyi tanács által engedélyezett
Breazu-i keserűvíz
50-60% olcsóbb a külföldi hasonló hatású vizoknál. Kapható minden gyógy- és fűszerüzletben, üvegenként **30 lejt**. Vevésképviselet
Bognár és Szántó
Erd. Ker. Rt. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70.

Nickelozó telep orvosi műszerész.
Elvállal fémárgyak, orvosi műszerek, disztárgyak nickellezését, ollók, borotvák és kések, nyomdai papírvágó kések, stancnik és sakterek speciális közörszülését és tükrötényezését.
Fried Jenő, Cluj, Plata Unirii No 22.

Nem lesz áll

(Bucuresti-Bu) Kelet tudósítójától Kelet, a miniszter gazdasági bizottság eredményeképpen új szállítási tarifát tett helyről értes melyen Garofid vül — akik nem jelen voltak Tra és Valsanu minernők, vasúti ipar és kereskedtitkára.
Miután Prato általa készített, t ságnak, elhatároz teljes átdolgozását sítését olyan mér 22 osztályát 7 re tében a jelenlegi mellett a tarifa nem minden eset a tervezet újítás tanak meg, olyan mentéről történő molás alá esnek, részére vonatkozik.
Az új tervet szükségleti cikkek litását, olyanformá cikket ne hozha volságról, mint a egyes régi szállit

Fizetékép Haiszergyar. Ba S. cég, amelynek fodrász szalonja évekkel ezelőtt il most fizetéképtel igen jó minőségűen, annál érthető nehézségek közé k milliórdos kor sek pedig mindöss hogy a Pesti-cég kvótát fog fizetni.
Folytatják tárgyalásokat kereskedelemügyi külügyminiszteri ipari érdekeltségek bizalmas tanácskoz

Me „Dor
Az egész ors
Szívésben ki mellén
Könnyű nyár és poul
Legdrátozab Női- és férfi
Férfi va
Sajit gyártm Kötéstén kiss Minden finom
Füüdö-dr

Jól alszik a kicsi éjjel, ha ápolják Höfer-krémmel.

SPORT

Jóváhagyták a VAC egy évre történt felfüggesztését

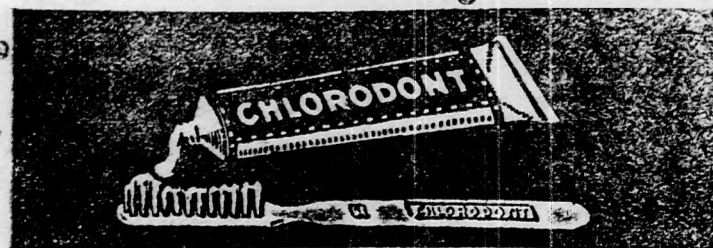
Az a lelkiismeretlen és minden sport szerűséget nélkülöző hajsza, amit egyes budapesti sportfaktorok indítottak a VAC ellen, utolsó stádiumába jutott. Amint az előrelátható volt, győzedelmeskedett a magyar fővárosban még mindig urakodó sportszellem és a „higgadt” sportveretők nyugodtan vágthajják zsebre diadaluk olosó sikerét. Amint Budapestról táviratozzák, az MLSz tanácsa esztörtörtökön jóváhagyta a felelősségi tanács VAC-ra vonatkozó ítéletét, amely egy évi felfüggesztésre és a VAC összes bajnoki pontjainak elvesztéséről szól.

A tegnapi tárgyaláson a budapesti zsidó csapat képviseletében Klein Elek, a VAC ki-váló elnöke és az MLSz tanácsának a tagja jelent meg. Súlyos és döntő érvekkel alátámasztott filippikájában nemcsak a zsidó csapat jó nevét és tekintélyét védte meg, hanem éles támadást intézett a magukat sportembereknek nevező felelőtlen elemek ellen és rámutatott a budapesti sportberekben dúló áldatlan üzelmekre. A vád szerinte nem a VAC ellen irányul, hanem az MLSz ellen, amely megengedte az általa ösztönözött elburjánzását a magyar sportéletben. Nagyhatású beszéde után Zsarnóczay János, ismert kurzusvezér emelkedett szólásra, aki az antiszemita velleitását teljes mértékben érvényre juttatva, kérte a zsidó csapat példátlan megbüntetését. A tanács határozata valóban megfelelt Zsarnóczay intencióinak és valóban példa nélkül áll a sport-történelemben.

A büntetés a budapesti csapatot meg nem érdemelt egy évi pihenőre kényszeríti és a bajnoki tabellában való szkeccsolásra itéli.

KAC—Husos barátságos mérkőzés lesz vasárnap 6 órakor a CFR pályán. Előzőleg a két egyesület ifjúsági és második csapatai játszanak.

A Haggiibor országos uszóversenye. A Haggiibor Sportegyesület folyó év augusztus hó 15-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor rendez országos uszóversenyt a Diana uszoda 25 méteres medencéjében. A versenyen a következő számok kerülnek előtérbe: Senior-számok: 1. 50 mtr. gyorsúszás. 2. 200 mtr. gyorsúszás. 3. 100 mtr. mellúszás. 4. 100 mtr. hátúszás. 5. 50 mtr. oldalsúzás. 6. 50 mtr. oldboyverseny. 7. 50—100—200 mtr. növekvő gyorsúszóstafféta. 8. 3x50 mtr. vegyes staféta (mell, hát, gyors.) Ifjúsági számok: 9. 50 mtr. ifj. gyorsúszás. 10. 50 mtr. ifj. hátúszás. 11. 100 mtr. ifj. mellúszás. 12. 3x50 mtr. sprintstaféta. 13. 3x50 mtr. vegyesstaféta. 14. 50 mtr. gyermekverseny. 15. 50 mtr. hölgyverseny ifj. 16. 30 mtr. hölgyverseny, senior. 17. Műugrás. 18. Vízpoló. A gyermekversenyben 14 éven aluliak, az ifjúsági számokban 18 éven aluliak és az oldboy-versenyben 32 éven felüliek vesznek részt. A verseny az FSSR szabályai szerint lesz megrendezve és résztvehet azon minden amatőr-uszó. A verseny díjazásai a következők: Főversenyekben a győztesek részben tiszteletdíjakat, részben ezüstérmét kapnak. Második helyezettek ezüstérmét, harmadik helyezettek bronzérmét nyernek. A többi számokban a győztesek ezüstérmét, második helyezettek nagy bronz-, harmadik helyezettek kis bronzérmét kapnak. Nevezési díj: senior-számokban nevezésenként 30 lej, staféta számokban 60 lej. A többi számokban 20, illetve 40 lej. Nevezéseket a nevezési díjakkal együtt legkésőbb augusztus 12-ig Sugar Andor címére, Cluj, Str. Memoradului 13 alá küldendők. Esetleges előfutók a verseny kezdete előtt 9 órakor lesznek megtartva.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

A FILM

Szabad a nevét kérem

Egy anekdota szerint Mary Pickford, a ki-váló filmdiva, nemrégiben férjével együtt megjelent egy amerikai utlevélhivatalnál, hogy különböző Európán kívüli utlevélt váltson. Az utlevélhivatalnok feljegyezte a házaspár személyi adatait és többek között természetesen megkérdezte a diva születési évét is. Mary Pickford melankólikus kézleggyintéssel fordult az urához.

— Tudod mit, Dough — mondotta — a legjobb lesz, ha itthon maradunk.

Si non e vero, ben trovato. A film starjai többé-kevésbé érthető óvatossággal igyekeznek személyi adataikat — különösen születési évüket — a nyilvánosság elől elrejtetni. Féltekenyen őrzik valódi nevük titkát, mert az igazi név sokszor elsrulja a nemzetiséget és a fajtát, ami egy csapásra végét vetné sok romantikus mesének. A hatóságok előtt persze nincs értéke a „művészi névnek”, a szigorú tisztviselők előtt le kell mondani a hargzatos álnevekről és ba kell valiani a „rettenetes” valódi nevet. Így lesz Lia Puttyból — Janki Amália.

Henny Portent az anyakönyvi adatok szerint özvegy Starkné, Kauffmann Henninek hívják első ura után, aki a háboruban elesett. Asta Nielsen leánynevet használja ma is, noha már háromszor is férjhez ment. Ma Chmara Asta asszonyoknak hívják tulajdonképpen. Pola Negri Ada Negri olasz ironistól vette kölcsön a nevét. Valójában Chaluce Appolóniának hívják, ami persze nem hangzik olyan szépen, mint Pola Negri. Dombóky gróffal való rövidéletű házassága alkalmat adott arra, hogy grófi koronával ékesítse nevéjét és gróf Dombóky Appolóniának nevezze magát. Jelek szerint nemsokára újból változtatni kell majd Pola Negrinek nevére. Most majd Pola Valentino asszonynak fogja nevezni magát, csak hogy ez a név sem állja majd meg a hatóságok előtt a helyét, mert Valentint tulajdonképpen Guglielminek hívják.

A legszebb csengő álnevek közé tartozik Fern Andra neve. Az igazi neve ennek a német-orosz divának Fern Andrews, Prenselt boxbajnokkal való házassága óta pedig Fern Prenselt.

Ossy Oswaldát, Sperlingnek hívták leánynevével, Mia May, Hermin Fieger volt eredetileg. Ma férje neve után Mandel Mia asszony. A romantikus nevű Erna Morena, a kispolgári Erna Fuchs néven pillantott a meg a napvilágot. A szép Hella Moja mielőtt filmdiva lett, Heléne Moravszki volt. Mária Oszka a pénzvilágban jócsengésű Bleichröder névvel kezdte karrierjét. Az angol nevű Lee Parry eredetileg az egészen bécsi hangzású Bez Tilda névre hallgat. Glorias Swanson, Gloria Moore volt. Norma Talmadge, mint Schenk jött a világra. Constans nevű nővérét pedig a filmvilágban, a görögösen hangzó Pilalogiu néven ismerik.

A híres Paul Morgan a polgári életben szimplán Morganstern. Jacques Coogan mikor még olyan kicsiny volt, hogy nem játszhatott filmen, Káhn Jakab volt. Talán, az egyetlen filmszínész Buster Keaton, aki saját nevén játszik. Nehi Bécsben ringott a bölcseje és a krónika úgy tudja, hogy mindig így hívták.

Raquel Meller Chaplin filmében. Raquel Meller a világhírű spanyol filmművész a „Famous Players-Lasky”-vel tárgyalásokat folytat, arról, hogy a közeljövőben egy Paramount film főszerepét játssza el. A film szcenáriumát Charlie Chaplin írta és a Napoleon korában játszódik le.

Schildkraut amerikai állampolgár lett. Pola Negri és Maurich Tourneur után, akik a lengyel, illetőleg a francia állampolgárságukat amerikaival cserélték fel, most Schildkraut, eddig osztrák állampolgár filmszínész sorakozott a csillogó lobogó alá. Az Egyesült-Államok új polgára 30 éves. Miután Newyorkban drámákban és vígjátékokban jelentős sikert ért el, végleg a néma művészetnek jegyezte el magát, ahol mint moziszínész eddig is szép sikereket biztosított magának.

Hirdessen az Uj Keletben

Szerkesztői üzenetek

Olvadó, Cotvanti. Bariassia volt a neve Jeruzsálem azon bástyájának, amely legtovább ellenállt az ellenség ostromának és innen azt az átvitt értelmet kapta, hogy a zsidóság végvára. Az Avira szó a tavasz héber elnevezésének femininuma.

D. M., Berbesti. Bár a hitközségek autonóm belső ügyeibe nem avatkozhatunk bele, cikkeit, amennyiben azok kimondottan közérdekeltek, fel fogjuk használni.

Kis Avira, Gheria. A „Föld”-ben főleg zsidó-tárgyu novellákat közlünk.

Anonimus. Mi is tudunk arról és többiben szövéttük, hogy a zálogházak visszaélnék a rászorult közönség szegényérzetével és szorult helyzetével. Ői nem az egyedüli, aki panasszal fordul hozzánk, hogy a zálogcédlálákon a kamatrovatban harminc százalék van beírva és mégis hatvan-hetven százalékot vesznek. Tessék olyankor ellenőrizni és tiltakozni az uszra ellen. Remélhető azonban, hogy a zálogházak rövidesen községi kezelésbe kerülnek.

A. Seb., Dej. Felsőbb ipariszkolába lépéshez bármilyen négy középiskolai osztály elvégzése elegendő.

K. Herman, Sighet. Panaszos levelét itt adjuk közre: „Julius 28-án este 11 órakor Halmi állomás vasuti pénztáránál egy harmadosztályu jegyet váltottam Szigetre, amelynek ára 25 lej, tehát ennek megfelelően letettem a pénztárnál a 25 lejt, amire azt a választ kaptam, hogy még tíz lejt fizessék és amikor ezt megtagadtam, a pénztáros bezárta az ablakot és megtagadta a jegy kiadását. Az egyik utastól megtudtam, hogy balesetbiztosítás nélkül senki sem kaphat jegyet és ezért feljárnoltam, hogy két lejt fizetek biztosításért, de a pénztárnok ott akart tartani, míg a vonat elindul. Bementem a foralmi irodába panaszra. A főnök távollétében a forgalmista azzal akart lerázni, hogy neki semmi köze a jegyekhez. Amikor pedig a panaszkönyvet kértem, azt mondotta, hogy az a főnöknek van, aki vizsgot alszik, menjek tehát dolgomra, majd kéresem ismétlésére odaszólt a szolgálatot teljesítő katonának, hogy menjen rendőrért, mert nagyon szemtelen vagyok. Erre a fenyegetésre és mert féltem, hogy lemaradok a vonatról, kifizettem a biztosítási díjat. Ehhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy csak a napokban értesítette körendelstben a CFR vezérigazgató-sága az összes vasuti pénztárakat, hogy a balve-biztosítási díjakat nem szabad erőszakkal behajtani a közönségen és hogy a rendelet ellen vétő tisztviselőket szigorúan megbüntetik. Tessék panaszát a szatmári forgalmi felügyelőséghez fordulni.

F. Alex, Tileagd. Tervével, minthogy az nem olyan természetű, hogy közérdekből akciót indíthassunk, sajnos nem foglalkozhatunk. A leveleket és bizonyítványokat postára tettük.

L. Bernát, Sebir. 1. A Földre vonatkozólag a kiadóhivatal válaszolt. 2. Összesen hét zsidó képviselő van a parlamentben különböző programmal. Zsidó nemzeti alapon csak a csernovitzi dr. Mayer Ebner áll közülük. 3. A palestinai kirándulás előreláthatólag decembertben lesz meg. Tessék erre vonatkozólag figyelemmel kísérni az Uj Kelet híradásait. 4. Tessék ebben az ügyben az Erdélyi Zsidó Árvagondozó központi irodájához (Cluj, Str. Paris 36.) fordulni.

T. J. Gedalja, Rodna. 1. A lapot a kiadóhivatal megindította. 2. Az Akiba egyelőre nem jelenik meg könyvalakban és így az irát sem közölhetjük. 3. Erre a kérdésre a kiadóhivatal fog felvilágosítással szolgálni.

Kis talmud sta. Kanada korlátozás nélkül befogad külföldieket, akik — ideérkező hírek szerint — elég hamar és kedvező feltételek mellett tudnak elhelyezkedni, főleg a mezőgazdasághoz értő kivándorlók. Az utazáshoz a népjóléti minisztérium által kiadott kivándorlási utlevél kell, amelyre vizumot a bukaresti angol követregrén (Sir. Jules Michelet 24.) kap. Az utlevélhez elsősorban, ha férjnél van, férji beleegyezés, ha kiskoru és szüleinél él, szülői beleegyezés kell, továbbá az összes egyéb iratok, mint rendes utlevélhez.

G. József, Orades. Németnyelvű felsőkereskedelmi iskola van Nagyszébenben, Brassóban és Csernovitzban.

Német márka. Newyorki jelentés alapján mi is megirtuk, de hangsúlyoztuk, hogy csak amerikai blöffről van szó. Néhány amerikai szélhámosnak így sikerült tudnia ezermárkás bankjegyeit, melyek azonban semmilyen reális értéket nem képviselnek. A német bíróságok minden egyes ilyen esetben elutasító ítéletet hoztak.

Schwarz. A spanyolországi inkvizícióról magyar nyelven legkimerítőbb felvilágosítást csak a Gätz-féle zsidó történelemben talál.

Koloz

Cluj, Piatra
vár és Ma
varhelyme
rékpénztár
külföld

A k

barn

Telefon
2-28,
10-47

Kérjen
ajánlatot

forra
siók
Rom

Igy

lt a neve Jeru-
legtovább ellen-
nnon azt az átvitt
égyára. Az Avira
femininuma.
özegek autonóm
k bele, cikkeit,
érdektük, fel fog-

ben főleg zsidó.

ról és többiben
iszakának a rá-
és szorult hely-
panasszal fordul
a kamatrovatban
négis hatvan-het-
vankor ellenőrizni
mélhető azonban,
közszégi kezelésbe

iskolába lépéshez
elvégezéseeligendő.
s levelét itt adjuk
kor Halmi állomás
tályu jegyet vál-
lej, tehát ennek
a 25 lejt, amire
tiz lejt fizessék és
s bezárta az ablakot
egyik utastól meg-
kül senki sem kap-
hogy két lejt

ok ott akart tar-
ntem a forralmi
lletében a forgal-
eki sammi köze a
szkönyvet kértem,
l van, aki viszont
ajd kérésem ismét-
jesítő katonának,
nagyon szemtelen
ert félttem, hogy
a biztosítási díjat.
ogy csak a napok-
DR vezérigazgató-
hogy a bal-
szakkal behajtani
ellen vétő tiszt-
Tessék panaszával
ez fordulni.

minthogy az nem
aból akciót indit-
atunk. A leveleket
k.
dre vonatkozólag
en hét zsidó kép-
böző programmal.
rncvitz dr. Mayer
eztinai kirándulás
meg. Tessék erre-
i az Uj Kelet hir-
gyben az Erdélyi
dájához (Cluj, Str.

A lapot a kiadó-
iba egyelőre nem
az árárt sem közöl-
adchivatal fog fel-

riátózás nélkül be-
rbező hírek szerint
stelek mellett tud-
ögazdasághoz értő
jóléti minisztérium
vél kell, amelyre
etrégen (Str. Jules
hez elsősorban, ha
kiskoru és szüle-
továbbá az összes
álbez.
nyelvű felsőkereke-
ben, Brassóban és

jelentés alapján mi
hogy csak amerikai
rikai szélhámosnak
árkás bankjegyein,
s értéket nem kép-
nir den egyes ilyen

inkvizicióról magyar
itást csak a G. átz-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkái 48.000.000 lej. — Fiókjai: Dés, Dioszszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Árnaklárjai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

A közönség által elismert legjobb sör márkák:

a kolozsvári **CZELL** sörfözde

„URSUS“

világos,

„HERKULES“

barna különleges sőrei mindenütt kaphatók!

Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.

Szabad helyek esetén más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegvársor 7. a.
Telefon 740

Telefon:
2-28,
10-47

szép nyomtatvány
a legjobb reklám

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészi kivitelű levélpapírok, bálti és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen
ajánlatot

Borszék fürdő

július 1 én megnyílt. Meleg és iszapfürdők a

LOBOGO

forrás szénsavban rendkívül gazdag vízében. Speranta és Melich szállodák, pensiók, mintegy 600 szobával. Katonazene és különböző szórakozás. — Toplița-Romana állomástól a fürdőig kifogástalan autóközlekedés. **Szobák megrendelhetők: Borszék fürdő Igazgatóságánál.**

Igazgatóság: Cluj, Strada Memorandului No 8.

Orthodox zsidó

fiunevelő intézet
Budapesten.

A közelgő tanévre a fővárosban egy új zsidó fiunevelő intézet nyílik meg. Az intézet egy intelligens zsidó köökben régi szükségletet akar kielégíteni. A vidéki gondos szülők, akik szerették volna hogy gyermekeik az ősi hagyományoknak és vallásos környezetnek légkörében sajátítsák el korszerű műveltségüket, eddig aggodva tapasztalták, hogy nincs hova elhelyezni őket. Az új nevelő intézet ezen szülőknek akar segítségülre sietni. A vezetők személye biztosítékot nyújt arra, hogy a nevelés, az oktatás, az ellátás és a vallási követelmények teljesítése kifogástalan és elsőrangú lesz.

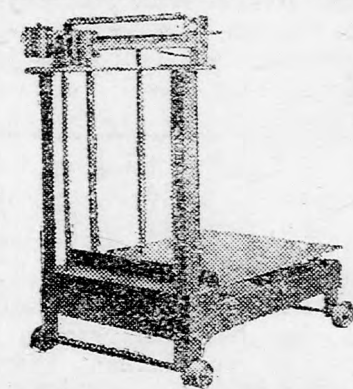
Jelentkezés: Schöck Jenő, Igazgató, Budapest, VI., Keletész u. 32.
Referencia: Dr. Deutsch Adolf iskolaigazgató, Budapest, VII., Dob-u. 35.

Zenekarok figyelmébe.

Most jelent meg a **HADYBUK**

teljes partitúrája. Ára a szólamokkal együtt **390 lej.**

Kapható az „Uj Kelet” Könyvostályában. A Hadybuk zongorára átírva **130 lej.**

Hess

mérlege
minőségi munka

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Uraknak Tutor

a legajánlatosabb gammi övsze, utolérhetetlen minőségben. Kapható az egész országban. Atundban friss minőségben, diszkrét csomagolásban, 12 dbt. 186—lej. Megrendelhető költségmentesen **Farmax-nál, Brassó,** Posta-tűk 53. Főlerakat: Amphora R. T. Brassó.

Gyönyörű művészi

fényképeket

különleges nyomással készít

Bátyi Lajos, Monostor-ut 7.
Prefektura mellett

